

SÅ ETT FRÖ FÖR FÖRÄNDRING!

NIO TIPS FÖR DIG SOM VILL BIDRA

DAGS ATT FÖRÄNDRA MAKTEN ÖVER MATPRODUKTIONEN

Dagens globala matproduktionssystem är ohållbart. Makten över resurserna är ojämnt fördelade, där matsvinn och hunger utgör extremerna. Småskaliga jordbrukare producerar 70% av den mat som konsumeras globalt medan de enbart använder 25% av den globala jordbruksmarken. Majoriteten av dem är kvinnor.

Småskaligt jordbruk är vägen framåt

Olivier De Schutter, FN:s tidigare särskilda rapportör för rätten till mat, menar att utvecklingen av ett hållbart småskaligt jordbruk är vägen framåt för att minska hungern i världen. Men istället satsas det på storskaligt, industriellt jordbruk som riskerar att utarma jordar och förgifta vattendrag, tvingar bort småskaliga jordbrukare från deras mark och bidrar till klimatkrisen genom stora koldioxidutsläpp.

Tillsammans kan vi vända utvecklingen

Utvecklingen går åt fel håll. Men det går att förändra. Afrikagrupperna och våra partnerorganisationer i södra Afrika jobbar hårt för det. Och vi vill såklart att du ska vara med! Denna guide innehåller förslag på aktiviteter som ger dig möjlighet att delta efter din förmåga och dina intressen. Din insats gör vårt solidaritetsarbete starkare, och varje handling gör skillnad.

Rural Women's Assembly (RWA) är ett regionalt nätverk av kvinnliga småbönder som arbetar för matsuveränitet och självförsörjning. Nätverket spänner över nio länder och har över 300 000 medlemmar. RWA anordnar utbildningar och workshops men även opinionsbildande evenemang och aktiviteter.

SMÅSKALIGT JORDBRUK

Det småskaliga jordbruket står för 70 procent av den globala matproduktionen och förser majoriteten av jordens befolkning med föda. Det som alltså föder 4,5–5,5 miljarder människor, använder sammanlagt mindre än 25 procent av jordbruksmarken.

KVINNLIGA BÖNDER

Av världens bönder är 60–80 procent kvinnor. I Afrika producerar de kvinnliga bönderna hela 90 procent av kontinentens mat och bidrar till ungefär hälften av den globala livsmedelsförsörjningen. Men det är sällan kvinnan som har brukanderätten, äger marken eller har kontroll över avkastningen.

MONOPOL

Majoriteten av naturresurser, som mark och fröer, kontrolleras idag av multinationella företag.

Detta har resulterat i ett monopol på både frön och livsmedelsproduktionssystem – ett fåtal företag bestämmer vilka fröer som ska säljas och priset på dem.

MATSUVERÄNITET

Matsuveränitet handlar om rätten till och kontrollen över den egna produktionen och konsumtionen av hälsosam mat. Det bygger på småskalig, hållbar produktion som gynnar både människa och planet.

Läs mer om fröfrågan och matsuveränitet i våra rapporter: "Fröer – En fråga om frihet och försörjning" samt "Kvinnliga småskaliga bönder – Beskyddare av fröer, mat och mark".

FRÖAKTIVITETER

VAR MED I KAMPEN
FÖR MATSVERÄNITET
– VARJE HANDLING
GÖR SKILLNAD!

PLANTERA ETT FRÖ I SOLIDARITET

Starta hemma och sprid vidare på sociala medier. Gör så här:

1. Införskaffa fröer.
2. Börja plantera. Använd gärna saker du har i hemmet som förslagsvis urklippta mjölkpaket, äggkartonger eller toalettrullar.
3. Ställ ut plantorna på allmänna platser som till exempel i trappuppgången eller tvättstugan.
4. Beställ informationsblad som berättar om Afrikagruppernas arbete med mat, mark och fröer, och våra fina odlingspinor från kansliet.
5. Ta en bild och lägg upp på sociala medier med hashtaggen #MMF, #MatMarkFröer och #Afrikagrupperna.
6. Har du fröer över? Dra ihop ett gäng och posta fröer till varandra!

Tips när du köper fröer:

1. Välj ekologiska fröer. Spara gärna frön från dina finaste plantor och använd nästa säsong, så slipper du köpa nya fröer varje år.
2. Bidra till den biologiska mångfalden – plantera olika sorter, gärna äldre kulturväxter och även blommor som bin tycker om.
3. Köp från lokala och småskaliga fröföretag. Gå till exempel med i fröföreningen Sesam – foreningensesam.se eller köp naturliga fröer som odlats i generationer i Sverige av Runåbergs fröer – runabergsfröer.se

På det här sättet stödjer du matsuveränitet och fröfrihet i det svenska samhället.

FOTO: LOUISE LINDFORS

EVENEMANG

ARRANGERA EN FÖRELÄSNING ELLER ETT SEMINARIUM

En bra form för att få igång diskussion och lärande. Saker att tänka på:

1. Marknadsför eventet! Skapa gärna ett facebookevent och kontakta kansliet för hjälp att sprida det.
2. Skapa en rubrik som väcker intresse.
3. Bjud gärna in personer till panelsamtal, det räcker ofta med tre. En liten panel ger deltagarna större chans att säga sitt, vilket ger mer för publiken.
4. Tänk på mångfald och representation. Det är viktigt att inkludera människor med olika bakgrunder för att bidra till bättre diskussion.
5. Interagera med publiken, lämna minst 10–15 min för frågor i slutet.

Tips!

Vill du bjuda in någon från kansliet till panelen? Eller vill du kanske bjuda in en panelist på länk från någon av våra partnerorganisationer? Kontakta kansliet för att undersöka möjligheter och tillgänglighet. En föreläsning eller seminarium kan även hållas digitalt. Dra nytta av Afrikagruppernas centrala samverkansavtal med ABF, där ABF kan erbjuda lokaler och tekniskt stöd.

ORDNA FRÅGESPORT ELLER ANNAN TÄVLING

Ett effektivt och roligt sätt att väcka uppmärksamhet och öka medvetenhet kring en fråga. Skapa gärna ett evenemang kring tävlingen. Om du letar efter inspiration till frågor kan du kontakta kansliet för mallar, till exempel en Q&A-mall. Några tips:

1. Ordna ett pris. Det behöver inte vara något stort eller dyrt, kanske något från Afrikagruppernas gåvoshop?
2. Gör inte en frågesport för lång, 30 min är lagom.
3. Många tävlingar funkar att hålla digitalt via Zoom, Facebook, Microsoft Teams eller liknande.

ANORDNA EN FILMVISNING

Ett enkelt och pedagogiskt sätt att uppmärksamma en fråga. Kontakta Afrikagrupperna för att få tillgång till filmerna *Women Hold Up the Sky* (om kvinnor och lokalsamhällen som kämpar för att ta tillbaka kontrollen över sin mark, sina rättigheter, sina kroppar och sina liv) och *Seed: the Untold Story* (följer ett antal passionerade fröbeskyddare och ger fördjupad förståelse för hur viktiga fröer är för mänskligheten). Avsluta visningen med ett samtal.

FOTO: MITRA MÄKI

FLER TIPS OCH
UTFÖRLIGARE
INSTRUKTIONER PÅ
AFRIKAGRUPPERNA.SE

ENGAGERA DIG I LOKALA EVENT

Om du inte har tid att själv arrangera ett event kan du delta i evenemang anordnade av andra organisationer, kommuner eller grupper. Ta kontakt med Afrikagruppernas lokalgrupper för tips på evenemang.

I Afrikagrupperna föds många idéer av medlemmarna och våra lokalgrupper är oerhört viktiga för vårt solidariska arbete. Om det inte finns en lokalgrupp i din stad, varför inte starta en? Kontakta kansliet för hjälp med det.

STARTA EN INSAMLING

Att ge en gåva är ett konkret sätt att engagera sig och bidrar till vår gemensamma kamp att bekämpa orättvisa. Afrikagrupperna har ett 90-konto och granskas av Svensk Insamlingskontroll. Därför kan du känna dig trygg i vetskapen att pengarna hamnar i rätt händer. Du kan skapa en egen insamling via Betternow eller på Facebook.

Många av aktiviteterna vi föreslår kräver ekonomiska resurser. Som medlem kan du ansöka om stöd från vår aktivitetsfond. Kontakta medlem@afrikagrupperna.se för mer information.

PÅVERKA MAKTHAVARE

SKICKA EN INSÄNDARE TILL DIN LOKALTIDNING

En insändare är en text där du framför en åsikt. Många tidningar har särskilda sidor för insändare där privatpersoner argumenterar för saker de tycker är viktiga. Det är förstås viktigt att tänka på hur du formulerar dig.

Om det känns svårt eller tidskrävande att skriva ihop något själv kan du kontakta kansliet för en färdig insändare att skicka.

SKRIV ETT MEDBORGARFÖRSLAG TILL DIN KOMMUN

I Sverige är det möjligt för privatpersoner att skicka in medborgarförslag till ett flertal kommuner och regioner. De har dessutom ofta information på sina hemsidor om hur du går till väga. Ibland finns också färdiga formulär att fylla i. Du behöver vara folkbokförd i kommunen/regionen.

När ett medborgarförslag kommer in till en kommun eller region måste det diarieföras och blir en offentlig handling. Kommuners ansvarsområden täcker stora delar av den samhällsservice som finns oss närmast där vi bor, till exempel skola, förskola, äldreomsorg och socialtjänst.

Varför inte kräva att mat till de offentliga verksamheterna ska vara ekologisk och närproducerad?

MAILA DIN FAVORITPOLITIKER, DET PARTI DU RÖSTAR PÅ ELLER ANNAN MAKTHAVARE

Ju fler som engagerar sig i en fråga, desto större är möjligheten att påverka. Skicka ett mail till din favoritpolitiker (om du har någon) eller till någon politiker eller annan makthavare som du tycker borde engagera sig.

Färdiga mallar för mail till politiker, insändare, medborgarförslag, tävlingar och hur du anordnar en filmvisning finns tillgängligt på kansliet.

VÅR VISION ÄR EN RÄTTVIS VÄRLD

FOTO: MITRA MAKI

Medlemmar i UNAC (Nationella bonderörelsen i Moçambique) medverkar i en workshop i deltagande kommunikation

Afrikagrupperna är en medlemsbaserad solidaritetsorganisation. Det innebär att vi ser världen som en helhet – att politiska och ekonomiska beslut i Sverige och Europa påverkar utvecklingen i södra Afrika. Vi måste alla ta gemensamt ansvar för den utveckling vi vill se.

Vi bedriver inga egna projekt utan samarbetar med partnerorganisationer i Angola, Moçambique, Namibia, Sydafrika och Zimbabwe. Vi stötta också kampen för ett fritt Västsahara, Afrikas sista koloni. Trots att våra partnerländer är rika på naturresurser lever majoriteten av befolkningen i fattigdom. En provocerande orättvisa!

I Sverige och i EU är vi aktiva i kampanjer och påverkansarbete, exempelvis för ansvarsfulla investeringar. Vi kräver att EU och andra aktörer slutar finansiera multinationella företags övertagande av land och att investeringar istället används till att stödja matsuveränitet. Allt detta bidrar våra medlemmar till, och vi vill gärna bli fler. Välkommen!

Bli medlem nu – ju fler vi är, desto starkare blir vår röst! Swisha 240 kr med hjälp av QR-koden härintill.

Maila också gärna dina kontaktuppgifter till medlem@afrikagrupperna.se

Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm
Tel: 08-442 70 60
afrikagrupperna.se